

ת"פ 69574/06/20 - מדינת ישראל נגד מחמוד אלשמלי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 69574-06-20 מדינת ישראל נ' אלשמלי ואח'

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם 1. מחמוד אלשמלי

גזר דין (נאשם 1)

1. הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם, ב-3 עבירות של **מסירת ידיעה כוזבת או מסירת דו"ח או מסך הכוללים ידיעה כאמור** לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ, בעבירה של **שימוש במרמה או בתחבולה**, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ, ב-155 עבירות של **הבאת אדם אחר להתחמקות או השתמטות מתשלום מס שאותו אדם חייב בו**, לפי סעיפים 117(ב)(1) ביחד עם סעיף 117(ב)(2)(3) לחוק מע"מ, וכן ב-11 עבירות של **ניכוי מס תשומות במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 117(ב)(5) ביחד עם סעיף 117(ב)(2)(3) לחוק מע"מ.

בכך התחמקו הנאשמים מתשלום מס עסקאות בסך כולל של **15,579,939** ₪, וזאת בין השנים 2010 ועד 2020.

2. **במסגרת התיק המקורי** - לפי כתב האישום המתוקן מדובר בשלוש עבירות של מסירת ידיעה כוזבת, לפי סעיף 117(ב)(1) ו-117(ב)(8) לפי חוק מע"מ. סכום המחדל עומד על 1,050,881 ₪. **בתיק הצירוף ת"פ 19-12-22711** - בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, מדובר ב-11 עבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ בנסיבות מחמירות. סכום המחדל הפלילי לפי אישום זה עומד על 5,136,065 ₪. **בתיק הצירוף ת"פ 22-04-6184** - בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, בתקופה שבין ינואר 2018 ליולי 2020 פעל הנאשם להוצאת 155 חשבוניות פיקטיביות על שם עוסקים שונים, לפי סעיף 117(ב)(1) בנסיבות מחמירות, בסכום כולל של 64,645,893 ₪, שהמע"מ הגלום בהן על סך 9,392,993 ₪, לחברת א. מלך אחזקות ושירותים בע"מ, וזאת במטרה לסייע לה להתחמק מתשלום מס שהיא חייבת בו.

הסכמות הצדדים

3. לאחר הליך גישור, הצדדים הגיעו להסכמות, לפיהן הנאשם יצרף את שני התיקים לפי כתבי אישום מתוקנים, יודה בשמו ובשם הנאשמות בתיקי הצירוף, בכתב האישום בתיק העיקרי ובכתבי האישום המתוקנים. לעניין העונש, התביעה הסכימה להגביל עצמה ל-60 חודשי מאסר ומאסר על תנאי, בעוד הנאשם יטען לעונש באופן

פתוח. לעניין הקנס והחברות, יטענו הצדדים באופן פתוח. כאן המקום לציין שהנאשם לא הסיר את המחדל (סכום ההשתמטות ממש), ולא חל שינוי בעניין זה מאז הצגת ההסדר ועד למועד מתן גזר הדין.

4. הצדדים טענו לעונש ארוכות. התביעה הציעה מתחם עונש כולל הנע בין 50 חודשי מאסר ועד 70 חודשי מאסר, וביקשה לגזור על הנאשם 60 חודשי מאסר בפועל, לצד קנס בסך 10% מגובה המחדל, כלומר 1,557,934 ₪, מאסר על תנאי מרתיע ומשמעותי. לגבי הקנס לחברות - התבקש קנס סמלי. הסנגור הפנה לפסיקה והציע מתחם הנע בין 18 חודשי מאסר ועד 36 חודשי מאסר. הסנגור ביקש למקם את הנאשם בחלקו האמצעי-תחתון של המתחם ולהשית עליו 20 חודשי מאסר, מע"ת וקנס על סך 10,000 ₪. הנאשם הביע חרטה על מעשיו וביקש את התחשבות בית המשפט במצבו.

דין והכרעה

הממשק בין תיקון 113 לחוק העונשין לבין גזירת העונש בתוך טווח ענישה מוסכם

בע"פ 921/17 אבו זעילה נ' מדינת ישראל (2017) נפסק:

"בית משפט זה חזר פעמים רבות על כך שהוראותיו של תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שנחקק לאחר ע"פ 1958/98, אינן עומדות בסתירה לגישת האיזון הראוי. דהיינו, הערכאה הדיונית מוסמכת ואף נדרשת לבחון הסדרי טיעון על רקע מתחם הענישה ההולם, שאותו יש לגבש בהתאם להוראות הקונקרטיים של תיקון 113 [ע"פ 512/13, פסקה 18; עניין מצגר, פסקה 16 וההפניות שם]. בהקשר זה ראוי לחזור ולהדגיש את ההבחנה בין טווח ענישה לבין מתחם ענישה; ברמה המבנית, טווח ענישה מוסכם נקבע בהסדר טיעון על ידי הצדדים, ואילו מתחם ענישה נקבע על ידי בית המשפט בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ברמה המהותית, טווח ענישה משקף את התוצאה של כוח המיקוח של כל אחד מן הצדדים להליך בנסיבות העניין, ולעומת זאת מתחם ענישה משקף קביעה נורמטיבית של בית המשפט בדבר האיזון הראוי בין השיקולים הרלבנטיים הקבועים בחוק [ע"פ 512/13, פסקה 17]."

בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ד' אמיר) בתפ"כ 18081-11-22 מדינת ישראל נ' אקסל-מד בע"מ ואח' (2023), סיכם את ההלכה בנושא זה כך:

"נקבע כי בגדר הבחינה, בית המשפט מוסמך לשקול מהו העונש הראוי בשים לב לשיקולי הענישה על פי תיקון 113 לחוק העונשין, לצד יתר השיקולים הרלבנטיים לסוגיית אימוצו של הסדר הטיעון. זאת לאור המדיניות המשפטית אשר הייתה נהוגה אף טרם כניסתו של תיקון 113 לחוק העונשין לתוקף, לפיה על בית המשפט לבחון את העונש המוסכם על פי הסדר הטיעון בהתאם לאמות המידה המקובלות. לצד זאת, בעת הבחינה, אין להתעלם מכך שהשיקולים שבבסיס אימוצו של הסדר טיעון אינם זהים בהכרח לאלה הנשקלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, ובכללם ציפיית הנאשם כי הסדר הטיעון יאומץ (ראו גם ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013)). בראי המפורט לעיל, יבחנו העונשים המוסכמים

לנאשמים במבחן האיזון ובשים לב לכללי ושיקולי הענישה שבתיקון 113 לחוק העונשין".

5. בטיעונים לעונש עתרה המאשימה למתחם הנע בין 50 חודשי מאסר לבין 70 חודשי מאסר וביקשה למקם את הנאשם ברף האמצעי של המתחם ולהשית עליו עונש של 60 חודשי מאסר וענישה נלווית מרתיעה, בדגש על מאסר מותנה משמעותי. הסנגור הפנה לפסיקה ולמדיניות הענישה וטען למתחם הנע בין 13 חודשי מאסר ועד 36 חודשי מאסר.

6. מדובר בהסדר טיעון מסוג "טווח ענישה", ואף על פי כן, הדיון בשאלה העונש איננו מתקיים בחלל ריק, אלא מתכתב עם טווח הענישה והכל בצל עקרונות תיקון 113 לחוק העונשין והרי הדעה הרווחת היא שבית המשפט אינו פטור מקיום דיון לפי תיקון 113 לחוק העונשין גם כאשר מוצג לו הסדר טיעון, גם מסוג טווח ענישה. אי לכך, תחילה יש להשיב על השאלה האם מדובר בהסדר טיעון ראוי. אם התשובה חיובית, יש להציב את העונש בתוך טווח הענישה (להבדיל ממתחם העונש ההולם), בין השאר תוך התחשבות בציפיית הצדדים (תפ"ח (מחוזי חיפה) 493-11-11 מדינת ישראל נ' חלו ואח' (2017)).

מתחם אחד לפי אירוע כולל אחד או מספר מתחמים?

7. לפי תיקון 113 לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע תחילה האם ניתן להתייחס לנסיבות האישום כאירוע אחד או שמא מדובר במסר אירועים נפרדים המחייבים קביעת מתחמי ענישה שונים.

פסיקת בית המשפט העליון בעניין בני ג'אבר התמודדה עם השאלה העקרונית מתי ייחשבו עובדות המקרה כמקומיים אירועים שונים.

בע"פ 4910/13 אהמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14) [פורסם באתר נבו], בדעת הרוב, בחוות דעתו של כבוד השופט ע' פוגלמן נפסק:

"להשקפתי התיבה "אירוע אחד" רחבה דיה כדי לכלול גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן; כללו מעשים שונים; ביחס לקורבנות שונים; ובמקומות שונים. הכל - כל עוד הם מהווים מסכת עבריינית אחת. נמצאנו למדים כי הבחינה אם העבירות השונות שביצע הנאשם מהוות "אירוע אחד" היא תכליתית-פונקציונאלית".

לאור הדמיון בין העבירות השונות, על אף שמדובר בתיקים ובאישומים שונים וחמורים, מצאתי שנכון להתייחס לאירועים כאירוע אחד ולקבוע מתחם עונש הולם אחד כולל. אף התביעה מסכימה שיש לקבוע מתחם אחד בגין כלל האירועים.

8. לשיטתי, משמדובר במסכת אחת מתמשכת, שהדומה רב בה על המפריד, אין הצדקה להפרדה מלאכותית, על דרך קביעת מתחמי עונש שונים, ולאחר מכן צבירתם (או אף חפיפה מסוימת ביניהם). סכום המחדל הכולל

שנולד כתוצאה מביצוע עבירות שונות, הדומות ביניהן, מצדיק קביעת מתחם עונש אחד כולל. במילא, גם לו הייתי קובע מתחמים שונים יעלה צורך לבחון את הענישה ממבט מעל, כשבמוקד - סכום המחדל הפלילי הכולל. כך גם טענה התביעה לעונש, בסופו של דבר.

העונש ההולם

9. לפי סעיף 40ב לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט לזהות את הערכים המוגנים בבסיס העבירות המיוחסות לנאשם, מידת הפגיעה באותם ערכים, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה.

הערכים המוגנים

10. עסקינן בעבירות מס לא טכניות - עבירות מסוג פשע. מדובר בעבירות כלכליות, המבוצעות מתוך רדיפת בצע, בניסיון להשיג רווחים קלים, על חשבון הציבור ולכן יש לשאוף לביטול אלמנט הכדאיות הכלכלית בביצוען. כתוצאה מביצוע העבירה נגרעו מקופת הציבור סכומי כסף משמעותיים. המעשים של הנאשמים היו אקטיביים בכך שניכו מס תשומות בודעין במטרה להתחמק ולהשתמט ממס, וזאת תוך ניצול שיטת הדיווח הנוהגת ויחסי האמון בין המדינה לבין הנישומים. מעבר לפגיעה בקופה הציבורית, עבירות מסוג זה פוגעות גם בעיקרון השוויון הנשיאה בנטל המס ובחשיבות שימור מנגנון הדיווחים לרשויות המס. לכן - כך נקבע בפסיקה - יש לחתור, באמצעות הענישה, לביטול אלמנט הכדאיות הכלכלית בביצוען.

לאור כל האמור, אני קובע כי **הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית**, בשים לב לתיקי הצירוף השונים.

נסיבות שקשורות לביצוע העבירה

11. סכום המס שנגרע מקופת המדינה איננו זניח כלל וכלל ועומד על כ- **15,579,939 ₪**. כמו כן, מדובר בריבוי עבירות שבוצעו במשך 10 שנים.

נסיבות ביצוע העבירה מלמדות על תחכום ועל שיטתיות, ועל היקף גדול של כספים שנגרעו מקופת המדינה הודות לעסקאות פיקטיביות והצגת מצג שווא מול רשויות המס.

אין מדובר במעידה חד פעמית אלא בעשיה מתמשכת, בין השנים 2010-2020, של הוצאת חשבוניות כוזבות, ניכוי מס תשומות מבלי אסמכתאות ומבלי תיעוד כלשהו בהיקף בלתי מבוטל שהגיע לסכום העולה על 15.5 מיליון ₪.

12. קביעת מתחם העונש האמור נשענת בראש ובראשונה על נסיבות ביצוע העבירות. מדובר בריבוי עבירות, לאורך שנים רבות, כשהנאשם עומד במרכז. מדובר בעבירות בוצעו בודעין, בתחכום ובאופן אקטיבי. סכום המס

המצטבר ממנו התחמק הנאשם עומד על כ-15.5 מיליון ₪. לשיטתי, לעובדה שהעבירות התפרסו על פני תקופה ארוכה בת עשר שנים חשיבות לא מבוטלת בקביעת המתחם.

13. מטבע הדברים הענישה מגוונת, אך המוטיב המרכזי בעבירות הוא שיש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית. משך המאסר נגזר מהסכום שנגזל מקופת המדינה, תקופת העבירות, ריבוי המעשים, ונסיבות מיוחדות של ביצוע העבירות.

ברע"פ 9004/18 **מאירי יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.12.18) (להלן: "**עניין יצחקי**"), בית המשפט הדגיש את החומרה שבעבירות המס ואת הפגיעה בערכים המוגנים כך:

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. **נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל...**"

(עוד ראו: רע"פ 2478/21 **זיאדנה נ' מדינת ישראל**; רע"פ 8038/22 **שרון שילון נ' מדינת ישראל**; רע"פ 5052/21 **בן שלמה נ' מדינת ישראל**).

אפנה לפסיקה ממנה ניתן ללמוד רמת הענישה הנוהגת בנסיבות דומות:

14. בעפ"ג 43340-09-20 **מדינת ישראל נ' מרינה סרוויס בע"מ** (2020), התקבל ערעור המדינה כך שנגזר על הנאשם עונש של 44 חודשי מאסר בפועל (חלף 40 חודשים). וזאת ביחס לעבירות לפי סעיפים 117(ב)(5) לחוק מע"מ, 117(ב)(8) לחוק מע"מ ו-117(ב) לחוק מע"מ. כשסכום ההשתמטות עמד על כ- **14.5 מיליון** ₪. בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר ובית המשפט המחוזי מצא שלא להתערב במתחם.

15. בתפ"ח 24905-02-18 **מדינת ישראל נ' בן דוד ואח'** (2022), נדון עניינם של 22 נאשמים בעבירות מס לפי חוק מע"מ, חוק מס הכנסה וחוק איסור הלבנת הון. במסגרת פרשה חמורה וקשה זו, נדונו הנאשמים למאסרים שונים, כל אחד בהתאם לחומרת מעשיו וסכומי השתמטות שונים. לצורך השוואה לענייננו, אתיחס אך למתחמים אליהם עתרה המאשימה - ככל שמדובר בסכומי השתמטות של **למעלה מ-30 מיליון ₪** עתרה המאשימה למתחם הנעים בין 3.5 שנות מאסר ועד 7 שנות מאסר.

16. רע"פ 8003/15 **מלכה נ' מדינת ישראל** (2016), המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות, בעבירות על פי

חוק מע"מ, בכך שקיזז חשבוניות פיקטיביות בהיקף של מעל 113 מיליון ₪, כשסכום המס הנובע מהן הוא מעל 15 מיליון ₪, וכן בעבירות שיבוש מהלכי משפט. בית המשפט העליון דחה את הערעור והותיר את עונשו של המערער, 42 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים, על כנו. בתיק זה אושר מתחם שנע בין 3 לבין 5 שנות מאסר בפועל. יצוין כי המערער היה רואה חשבון במקצועו ונעדר עבר פלילי.

17. בת"פ 21974-07-13 **מדינת ישראל נ' רסולי ואח'** (2014), נדון בערכאות הדיוניות ל- 54 חודשי מאסר בפועל (גזר הדין נתן תוקף להסדר טיעון בין הצדדים בו הגבילה עצמה המאשימה למאסר בפועל בן 56 חודשים), וזאת ביחס לעבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך בנסיבות מחמירות, פעולה במטרה שאחר ישתמש מתשלום מס, כשסכום ההשתמטות עמד על **23.7 מיליון ₪**. הערעור שהגיש הנאשם נדחה (עפ"ג 33083-11-14).

18. בת"פ 43405-06-11 **מדינת ישראל נ' אפלבוים ואח'** (2017), הנאשם הורשע בריבוי עבירות לפי חוק ערך מוסף. באישום הראשון המס הגלום בחשבוניות הפיקטיביות שהנאשם הוציא בין השנים 2004 - 2006 הוא בסך 1,409,344 ₪, ובאישום השני הנאשם פעל להגשת דוחות כוזבים, לגבי 9 עוסקים שונים. הדוחות כללו מס עסקאות בסך 16,391,504 ₪, ומס תשומות כוזב בסך 15,941,187 ₪ (כלומר, סה"כ סכום המחדל באישום השני עומד על 32,332,691 ₪). **סכום המחדל הכולל, לשני האישומים בתיק זה, עמד על 33,742,035 ₪**. ביהמ"ש קבע כי מתחם העונש ההולם לאישום הראשון - נע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר הפועל לצד רכיבים כספיים, ולאישום השני - נע בין 42 ל- 66 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבים כספיים. ביהמ"ש גזר על הנאשם 54 חודשי מאסר והפעיל מאסר על תנאי כך שבפועל הושתו עליו 60 חודשי מאסר, שני מאסרים על תנאי וקנס בסך 150,000 ₪. ערעור בעניינו נדחה (עפ"ג 40734-04-17).

19. בת"פ (מרכז) 16449-02-15 **מדינת ישראל נ' אלכס הירש** (2017), דובר על עבירות של מחדל פלילי בהיקף **17 מיליון ₪**. נקבע מתחם בין 30-60 חודשי מאסר.

20. בת"פ 74042-12-19 **מדינת ישראל נ' ח. שטרן ואח'** (2023), הוצג לפניי הסדר טווח בו הגבילה התביעה עצמה לעונש של 60 חודשי מאסר בעוד ההגנה טענה באופן פתוח, וזאת ביחס לסכום מחדל פלילי כולל העומד על סכום **41,643,299 ₪**. לאחר שקבעתי מתחם עונש בין 40-80 חודשי מאסר, גזרתי על הנאשם 45 חודשי מאסר. הנאשם הגיש ערעור על חומרת העונש והוא ממתין לפסק דין (עפ"ג 50305-02-23).

21. בת"פ 51650-03-17 **מדינת ישראל נ' מכאווי (לא פורסם)**, נדון הנאשם ל- 48 חודשי מאסר בפועל. וזאת ביחס לעבירות לפי חוק מע"מ כשסכום ההשתמטות עמד על כ- **45 מיליון ₪**. בית המשפט כיבד את הסדר הטיעון שהתחשב באי הסרת המחדל, במצבו הנפשי של הנאשם והקושי הראייתי.

22. **לאור כל האמור לעיל, ובהתחשב בסכום ההשתמטות ובתקופה הארוכה של ביצוע העבירות בתקופות שונות, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28-65 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווית.**

23. אשר למתחם קנס, יש להתחשב בחומרת העבירה, סכום המס, אך גם ביכולתו הכלכלית של הנאשם, כפי שיפורט בהמשך. בתוך התחשבות בשיקולים השונים, **אני קובע כי מתחם הקנס נע בין 120,000-350,000 ₪.**

24. המסקנה מכל האמור היא שהסדר הטיעון שהציגו הצדדים בתיק זה הוא סביר ומאוזן ועולה בקנה אחד עם עקרונות תיקון 113 לחוק העונשין. **לכן, העונש שייגזר על הנאשם יהיה בתוך טווח העונש, ולמעשה במרכזו.**

סטייה מהמתחם

25. יש לדחות את בקשת ההגנה לסטייה מהענישה ההולמת. טענה זו, שנטענה בשפה רפה ולבקשת הנאשם עצמו, דינה להידחות בהעדר כל עילה לסטייה מהמתחם. לא עלה בפניי טיעון ממשי לשיקום חריג או לשיקולי צדק מיוחדים. הנאשם אף לא ביקש להפנות עניינו לשירות המבחן. אשר לחלוף הזמן, הוא יקבל ביטוי מוגבל בלבד בתוך טווח העונש.

טענת אחידות הענישה וההשוואה למעורבים בפרשה

26. במהלך טיעוני ההגנה לעונש עלתה טענה בדבר הצורך בהשוואת עונשו של הנאשם כאן לעונשים שהוטלו על מעורבים בפרשה. התביעה התנגדה בתוקף לטענה. נטען כי אין ללמוד מעונשים שהוטלו על נאשמים בתיקים אחרים שהקשר בינם לבין הנאשם איננו ממשי. הדבר עורר מחלוקת עזה בין הצדדים, והתביעה ביקשה להוסיף טיעונים בכתב, וכך עשתה. ההגנה הגיבה. התביעה השיבה לתגובה, ולבסוף ההגנה הוסיפה עוד משלה. במחלוקת זו שבין הצדדים, אני קרוב לדעתה של התביעה. אני מסכים שאין לגזור גזירה שווה מעונשים שהוטלו על נאשמים אחרים בפרשה הגדולה על עניינו של הנאשם כאן, אם כי, לשיטתי, לא ניתן להתעלם כליל מענישה זו.

מחזה נפוץ הוא שחקירה בתיקי מס הולכת ומסתעפת עם הזמן והיא אוספת לחיקה מספר רב של מעורבים וחברות שונות, במסגרת הפרשה ופרשות משנה ותתי פרשיות. החקירה יכול ללכוד ברשתה חשדות וחשודים רבים, חלקם בעלי זיקה ישירה למעורבים שקדמו בזמן וחלקם בעלי זיקה עקיפה או רחוקה יותר. לעתים הקשר בין המעורבים הוא אקראי וחוזר לנסיבות התפתחות החקירה והתרחבותה. במקרים מסוימים ההסתעפויות בחקירה מהוות חוליות נפרדות. החשודים כמקזזי חשבוניות פיקטיביות יובילו אל החשודים בהפצת החשבוניות, ואלה יצביעו בתורם על חשודים אחרים, וכך חלילה, עד לגבולות שתשרטט היחידה החוקרת, לעתים תוך התחשבות במגבלות המשאבים העומדים לרשותה.

27. לענייננו, אין די בהשתייכותם של הנאשם והמעורבים האחרים לאותה חקירה מקורית (אותה פרשה), כדי

לחייב השוואה בין העונשים שהוטלו על האחרים לעונשו של הנאשם. עקרון אחידות הענישה יונק את הצדקתו מעקרון השוויון בענישה. אלא שהשוויון בענישה בין שווים מתמקד בבחינת נסיבות ביצוע העבירה על מרכיביה השונים. אכן, העובדה שמדובר באותה פרשה ממש היא בעלת משקל, ואולם העיקר הוא בקיום זיקה בין המקרים אשר עשויה לקדם השוואה בין נסיבות ביצוע העבירות ובחינת עומק מעורבותו של הנאשם ביחס לאחרים. ללא זיקה ברורה, לא ניתן לדייק את מידת ההשלכה של הענישה בתיקים האחרים לענייננו.

28. עוד אוסיף שחשיבות מוגבלת לנושא זה, וזאת בשים לב שהמחלוקת בין הצדדים מתייחסת אך ורק לכתב אישום אחד (ת"פ 22711-12-19 (שלום רמלה)) מבין השלושה בהם הודה הנאשם. גם אם הייתי מקבל את עמדת ההגנה, לא היה בהשוואת עונשו של הנאשם למעורבים אחרים בפרשה, כדי ללמד באופן מדויק על העונש הראוי בתיק. יישום השיקול בדבר אחידות הענישה על מקרה זה, מחייב הפרדה של העונשים הראויים לכל כתב אישום, בניגוד לקו טיעון שני הצדדים לעונש. מהלך זה אינו עולה בקנה אחד עם הסכמת שני הצדדים שיש לקבוע מתחם עונש כולל בגין שלושת כתב האישום כמקשה אחת.

למרות כל האמור, בחנתי את גזרי הדין אליהם הפנתה ההגנה והגעתי למסקנה שניתן לייחס להם משקל מה מוגבל כענישה שניתנה במקרים אחרים.

29. בעניין **מדן דויטשר** דובר על יועץ מס אשר סייע ללקוחות להתחמק ממס, כשהוא פועל יחד עם אחר בשם יעקב שמואל, כדי להנפיק חשבוניות פיקטיביות ע"ש 7 חברות (שאינן קשורות לענייננו) בסכום של כ- 12 מיליון ₪ כשהסם הגלום בהם עומד על 1,698,167 ₪. גזר הדין אינו מפרט את הקשר בין דויטשר לבין הנאשם, אך גם אם קיים קשר עקיף ביניהם, הרי שנסיבות ביצוע העבירה אינן יוצרות בסיס מוגדר להשוואה. זאת על שום שכתב האישום דן מייחס לנאשם עבירות רבות ושונות שבוצעו על ידו בשים לב לתפקידו לפי סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ, במסגרת פעילות של חמש חברות אחרות, כשסכום המחדל הפלילי עומד על 5,136,065 ₪. מנגד, אציין שדויטשר הוא עד תביעה בכתב האישום ויעקב שמואל אף הוא עד תביעה (מס' 8) אך אין בכך, כאמור, בסיס מבורר להשוואה.

30. גזר דינו של **יעקב שמואל** ניתן במסגרת הסדר טיעון סגור הכולל הסכמה לעונש בן 7.5 שנות מאסר לנוכח חלקו הייחודי כמי שעמד "בראש מיזם עברייני שמטרתו הפצת חשבוניות פיקטיביות". ניתן להבין שמר שמואל עמד בראש קבוצה שהפיצה בעצמה או באמצעות אנשי קש ומפיצים בשטח מספר עצום ובלתי נתפס של מאות מיליוני ₪. גם כאן אין התייחסות ברורה לגבי הזיקה בין פעילותו של שמואל לבין מעשיו של הנאשם, אך גם לו הוכח הקשר המדויק, הרי שנסיבות ביצוע העבירה אינן יוצרות בסיס להשוואה, לנוכח טיב חלקו, מעורבותו והיקף העבירות שבוצע שמואל ביחס לנאשם (ביחס של 1:21). למרות האמור, ברור שמקרהו של שמואל חמור לאין שיעור מעניינו של הנאשם כאן.

31. כך גם בעניינו של **אריאל יערי**, אשר מיוחסות לו עבירות בתקופה מאוחרת לכתב האישום בענייננו, במסגרת הנפיק והפיץ חשבוניות פיקטיביות בסך כולל של כ- 146 מיליון ₪ כשסכום המחדל בגינן היה מעל 21 מיליון ₪. כל זאת כשהוא מתחזה לעו"ד ומזייף חותמותיו כדי לאפשר רישום החברות ששימשו את הקבוצה להפצת

החשבוניות. לצד אלה, הואשם יערי בשיבוש מהלכי משפט. עונשו של יערי הומתק בערעור לכדי 42 חודשי מאסר.

32. לאור האמור, ואף שאין לגזור על הנאשם בעניינו גזירה שווה מעונשיהם של האחרים, אף לא ביחס מוגדר, בהעדר מידע נוסף, אתחשב במידת מה בעונשים אלה לענייננו, כשם שעשה זאת בית המשפט המחוזי בערעורו של יערי (ראו סעיף 6 לפסק הדין בעפ"ג 50852-02-18):

"6. לאור כל השיקולים לקולא ולחומרה ולמתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט קמא, ובמיוחד לאור עונשי המאסר שהוטלו על הנאשמים האחרים, הגם שחלק מהם הורשע רק בהפצת החשבוניות הפיקטיביות אך חלק מהם צירף תיקים נוספים, אנו מקבלים את הערעור כלפי עונש המאסר ומחליטים כי המערער ירצה 42 חודשי מאסר החל מיום מעצרו, 30.4.17."

טענות השיהוי וחלופי הזמן

33. ההגנה טענה לחלופי זמן משמעותי. בפרט לגבי העבירות משנת 2010-2012. הנאשם הפנה להחלטת כב' הנשיא השופט מ' מזרחי בתיק הצירוף, שם אמנם נדחתה בקשה לביטול כתב אישום מחמת שיהוי קיצוני, אך זאת לאחר שבית המשפט ציין באותה החלטה ש: "הפגמים יושבים לפתחה של המאשימה בהחלט מהווים שיקול לקולה בבוא העת במסגרת הטיעונים לעונש". המאשימה התנגדה בתוקף לטענת חלופי הזמן, והציעה ליתן לאלמנט השיהוי משקל נמוך, אם בכלל.

34. על אף שחלק מהעבירות הן ישנות מאוד, ספק בעיניי אם הנאשם זכאי "ליהנות" מהקלה שנובעת מחלופי הזמן, זאת, על שום שהעבירות המאוחרות בוצעו והמשיכו גם לאחר שהנאשם ניהל את משפטו בתיקים שהוגשו (כתב האישום הוגשו בשנים 2019, 2020, 2022). כך או כך, מדובר ברצף עבירות ארוך שנים משנת 2010 ועד 2020. רצף זה שומט את הקרקע מתחת לטענת חלופי הזמן. והרי טענה זו של חלופי זמן מתארת מצב דברים של אדם שנותן את הדין היום על עבירות שבוצעו לפני זמן רב. שעה שהנאשם ממשיך לבצע את עבירות על ציר הזמן, ללא הפוגה כמעט, אפקט "חלופי הזמן" מאבד מכוחו לטובת השיקול לחומרה בעניין חזרתיות ושיטתיות.

בצד האמור, יש מקום לייחס משקל מוגבל לשיקול חלופי הזמן לאור דבריו של כבוד השופט מזרחי לעיל.

העונש בתוך טווח העונש

35. לקחתי בחשבון לחומרה את **אי הסרת המחדלים** מושא כתב האישום למרות הזמן הרב שחלף מאז העבירות מבלי שהנאשם הסדיר או ניסה לפעול להסדיר את חובו לרשויות המס (כפי שבא לידי ביטוי ברע"פ 7773/16

חננאל נ' מדינת ישראל).

36. עוד יש להתייחס **עברו הפלילי** של הנאשם. עברו הפלילי של הנאשם כולל שתי הרשעות קודמות. בשנת 2010 הורשעה בעבירה של אי הגשת דוח מס הכנסה ונדון למאסר מותנה וקנס. בשנת 2016 שב ונדון בעבירות של מרמה והונאה ונדון למאסר על תנאי וקנס. אמנם אין מדובר בעבר פלילי מכביד, אך הוא רלוונטי באופן יחסי, אם כי בעבירות קלות בהרבה, שבוצעה בשנים 2006 ו-2013. לאור יינתן לעברו הפלילי של הנאשם משקל מסוים בהתאם לאמור, שכן הנאשם מעולם לא ריצה מאסר בעברו כך שמדובר במאסר ממושך ראשון בחייו.

37. מנגד, יש לייחס **משקל משמעותי להודאתו** של הנאשם בשלושת התיקים וחיסכון בזמן השיפוטי, ללא ניהול הוכחות, דבר שיכול ללמד על נטילת אחריות והכרה בפסול במעשיו. כידוע, צירוף התיקים מלמד על קבלת אחריות, כוונה לנקות שולחן, ולפתוח פרק חדש בחייו.

38. באשר ל**מצבו הרפואי** של הנאשם שסובל מבעיות רפואיות שונות שלא יפורטו מפאת צנעת הפרט. בנוסף, הנאשם הורה לילד עם מוגבלות קשה וגם בכך יש להתחשב.

39. כמו כן, **נסיבות אישיות** - הנאשם הוא אדם בן 46, נשוי ואב ל-5 ילדים אשר גדל בסביבה עבריינית. הנאשם ומשפחתו מצויה בסכסוך מתמשך ועקוב מדם עם משפחה אחרת שכל מספר אירועי ירי על ביתו של הנאשם, אשר שהשאיר אותותיו על בני משפחתו חסר האונים.

40. לעניין **הקנס**, ב"כ הנאשם התייחס למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם. הנאשם היום שכיר אשר מרוויח 5,000 ₪ בחודש, חסר רכוש, מתגורר עם משפחתו בבית הוריו, סיים לאחרונה הליך פשיטת רגל וקיבל צו הפטור. הסנגור טען בכלליות, ללא גיבוי ראיתי, כי כספי העבירה הגיעו ליעדים אחרים ולא לנאשם עצמו.

מכל האמור, מצאתי בסופו של דבר לגזור על הנאשם עונש גבוה במקצת מעל למרכז טווח הענישה המוסכם.

אשר על כן, אני גוזר על **הנאשם 1** את העונשים הבאים:

א. **מאסר בפועל** למשך 36 חודשים בניכוי ימי מעצרו.

ב. מאסר למשך 10 חודשים, ואולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם תוך שלוש שנים יעבור עבירת מס מסוג פשע.

ג. **קנס** בסך 120,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-20 תשלומים שווים, חודשיים ורצופים, החל מיום 01.01.24 ובהמשך בכל לחודש שלאחריו. אי תשלום שיעור משיעורי הקנס תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי.

ד. **קנס סמלי** לחברות, הנאשמות 2-6 בת"פ 22711-12-19, בסך 50 ₪.

ניתן צו כללי למוצגים לפי שיקול דעת קצין המשטרה. המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם עפ"י החלטת קצין משטרה.

ככל שהופקד פיקדון בתיק זה או בתיקים קשורים על-ידי הנאשם, הקנס יקוזז מהפיקדון ואת היתרה יש להחזיר לידי או לגורם אחר לפי בקשת הנאשם, בהיעדר מניעה על-פי דין.

המרשם הפלילי מושב לידיה הנאמנות של התביעה.

החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט.

ניתן יהיה לשלם את הקנס/ פיצוי/ ההוצאות כעבור שלושה ימים מיום מתן ההחלטה/ גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000**
- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג תמוז תשפ"ג, 12 יולי 2023, בהעדר הצדדים.